

STCU 7/2023, de 5 de desembre

Responsabilitat comptable en l'adquisició i la distribució de lots de nadal per part de l'alcalde (accés al text de la sentència)

El 29 de març del 2021 un **ajuntament va pagar mitjançant transferència bancària la suma de 11.710,50 euros per la factura de 110 lots de nadal**, imputant-la a l'aplicació pressupostària 912-22601 "Òrgans de Govern, Atencions Protocol·làries i Representatives". L'endemà la **secretària interventora va emetre informe** fiscalitzant l'ordre material de pagament d'una relació de factures, entre les quals hi havia la descrita. Va manifestar que **aquesta despesa no s'havia fiscalitzat prèviament i que a parer seu no es justificaven prou les prestacions facturades i la finalitat pública perseguida. L'alcalde va aixecar el reparament i va ordenar-ne el pagament**. Els destinataris dels lots van ser tant empleats públics com participants en plans d'ocupació, càrrecs polítics i altres col·lectius (voluntaris de protecció civil, parròquia, jutge de pau...).

El TCU entén que l'alcalde ha incorregut en responsabilitat per abast i li correspon el reintegrament dels fons més els interessos legals, d'acord amb els motius següents:

- Han de concórrer tots els elements de la responsabilitat comptable, d'acord amb els arts. 38.1 de la *Ley Orgánica 2/1982, de 12 de mayo, del Tribunal de Cuentas* i 49.1 de la *Ley 7/1988, de 5 de abril, de Funcionamiento del Tribunal de Cuentas*.
- No hi ha discrepància en els fets provats, sinó que allò que es discuteix és si l'adquisició dels lots ha ocasionat un dany als fons municipals i si la conducta de l'alcalde pot ser greument culpable i causant del dany.
- **D'acord amb els fets provats, es considera que l'adquisició dels lots només estaria justificada si, a més que s'haguessin rebut i lliurat als destinataris, la seva adquisició tingués una causa vàlida.**
- Respecte dels **empleats públics, els quals no tenen la cobertura en aquest cas de cap conveni col·lectiu o acord de condicions, es considerava segons l'alcalde com una condició més beneficiosa**, mentre que respecte de la resta de beneficiaris es tractava d'un reconeixement de l'ajuntament per les tasques públiques realitzades. Ara bé, **l'apreciació de la condició més beneficiosa és excepcional a les administracions públiques**, d'acord amb la jurisprudència del TS esmentada. No li correspon a la jurisdicció comptable, sinó a la social, apreciar si es dona aquesta condició. Però **no constatada la seva existència i tenint en compte que també es lliuraven els lots a ciutadans no vinculats per una relació de treball, cal concloure que ens trobem davant d'una mera liberalitat del consistori, en no estar sustentada en contracte, conveni o llei.**
- **No eximeix de la responsabilitat el fet que durant dècades s'hagués estat actuant en aquest sentit, ja que el costum no és font de dret en el Dret públic** Així mateix, la flexibilització que tradicionalment s'ha admès respecte de les despeses protocol·làries o de representació exigeix que hi ha una finalitat pública i no

una finalitat privada. Tampoc pot justificar-se com a activitat subvencional de l'Administració.

Es conclou que no ha quedat acreditada l'existència de títol vàlid que empari l'adquisició dels lots ni tampoc l'especificitat de la finalitat pública que es pretenia aconseguir, i per això el pagament de la factura constitueix una mera liberalitat no emparada legalment, que ha donat lloc a un saldo negatiu que pot ser constitutiu de responsabilitat comptable.

En relació amb la culpa de l'alcalde i el nexa de causalitat:

- **Concorre l'element subjectiu de culpa greu, ja que no va actuar amb la diligència qualificada** que és exigible en el compliment de les funcions.
- **El judici de culpabilitat s'ha de fer d'acord amb les circumstàncies concretes.** En aquest cas, es tracta d'un alcalde a qui correspon disposar de les despeses, ordenar pagaments i retre comptes, d'acord amb l'art. 21 LRBRL.
- A això no obsta que es formulés una denúncia en termes semblants el 2018 i que aquesta fos finalment arxivada. El demandat coneixia les objeccions efectuades respecte d'aquesta despesa en nombroses ocasions anteriors.